

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Кафедра ЕПІЗООТОЛОГІЇ, МІКРОБІОЛОГІЇ І ВІРУСОЛОГІЇ



«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан факультету ветеринарної медицини

Микола ЦВЛІХОВСЬКИЙ

_____ 2023 р.

«СХВАЛЕНО»

на засіданні кафедри епізоотології,

мікробіології і вірусології

Протокол №4 від «17» квітня 2023 р.

Завідувач кафедри епізоотології,

мікробіології і вірусології

Володимир МЕЛЬНИК

«РОЗГЛЯНУТО»

Гарант ОП «Ветеринарна медицина»

д.вет.н., професор, завідувач кафедри терапії

і клінічної діагностики

Наталія ГРУШАНСЬКА

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВЕТЕРИНАРНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ У ПТАХІВНИЦТВІ

спеціальність 211 – «Ветеринарна медицина»

освітня програма Ветеринарна медицина

Факультет (ННІ) Ветеринарної медицини

Розробники:

Литвиненко В.М., к.вет.н., доцент кафедри епізоотології, мікробіології і вірусології.

Жуковський М.О., асистент кафедри епізоотології, мікробіології і вірусології

Київ – 2023

1. Опис навчальної дисципліни

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітній рівень		
Освітній рівень	Магістр	
Освітня програма	Ветеринарна медицина	
Спеціальність	211 Ветеринарна медицина	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Вибіркова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4.0	
Кількість змістових модулів	4	
Форма контролю	залік	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки	4	_____
Семестр	8	_____
Лекційні заняття	15 год.	_____ год.
Лабораторні заняття	15 год.	_____ год.
Самостійна робота	90	_____ год.
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	2 год.	

2. Мета, завдання та компетентності навчальної дисципліни

Мета. Ветеринарне забезпечення птахівництва як навчальна дисципліна надає студентам знання з особливостей утримання та технології вирощування птиці різних продуктивних напрямів, проведення ветеринарно-санітарних і протиепізоотичних заходів у системі контролю і нагляду в інкубаторах та на підприємствах з вирощування птахів, з організації і планування галузі птахівництва, прогнозування епізоотичної ситуації, організації і проведення протиепізоотичних, гігієнічних, ветеринарно-санітарних, заходів біобезпеки і

біозахисту. А також застосування ефективних заходів профілактики транскордонних та емерджентних захворювань.

Завдання:

Виходячи з кваліфікаційної характеристики лікаря ветеринарної медицини, кожний студент зобов'язаний:

- вивчити організацію ветеринарної справи на птахофабриках;
- вміти оцінити, модулювати, прогнозувати епізоотичний стан птахогосподарства та оточуючого довкілля;
- ознайомити з особливостями проведення діагностичної роботи серед птахів та в лабораторіях;
- вивчити методичку складання плану вакцинації та протиепізоотичних заходів по забезпеченню благополуччя спеціалізованих птахівничих господарств, щодо інфекційних хвороб зважаючи на моніторингові дослідження;
- опанувати особливості організації та проведення дезінфекції, дезінвазії, дезінсекції та дератизації на промислових об'єктах.
- навчитись планувати та організовувати лікувально-профілактичні та протиепізоотичні заходи на птахофабриках;
- сформулювати нове управлінське мислення в організації і проведенні профілактичних та лікувальних заходів;
- засвоїти форми ветеринарного обліку, звітності, планування та вивчити основи діловодства в спеціалізованих птахівничих господарствах.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі ветеринарної медицини, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

загальні компетентності (ЗК):

- Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
- Прагнення до збереження навколишнього середовища.

фахові (спеціальні) компетентності (ФК):

- Здатність організовувати і проводити лабораторні та спеціальні діагностичні дослідження й аналізувати їх результати.
- Здатність розробляти та реалізовувати заходи, спрямовані на захист населення від хвороб, спільних для тварин і людей.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Сучасний стан, спеціалізації, технології отримання продукції птахівництва. Організація ветеринарної справи на птахофабриках												
Тема 1. Сучасний стан та напрямки розвитку птахівництва в Україні і світі	16	2	2			15						
Тема 2. Типи утримання та технологія одержання продукції птахівництва в умовах промислового виробництва	16	2	2			16						
Тема 3. Організація ветеринарної справи на птахофабриках	6	2	3			16						
Разом за змістовим модулем 1	60	6	7			47						
Змістовий модуль 2. Основні бактеріальні, паразитарні та вірусні хвороби птиці. Вакцинопрофілактика у птахівництві.												
Тема 4. Особливості вакцинопрофілактики птахів.		2	2			10						
Тема 5. Моніторинг ринку імунобіологічних препаратів. Планування ветеринарних заходів у птахівництві		2	2			11						
Тема 6. Основні бактеріальні та паразитарні захворювання у птахів		3	2			11						
Тема 7. Основні вірусні хвороби птахів		2	2			11						
Разом за змістовим модулем 2	60	9	8			43						
Курсовий проект (робота) з _____		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
_____ (якщо є в робочому навчальному плані)												
Усього годин	120	15	15			90						

Змістовий модуль 1. СУЧАСНИЙ СТАН, СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ, ТЕХНОЛОГІЇ ОТРИМАННЯ ПРОДУКЦІЇ ПТАХІВНИЦТВА. ОРГАНІЗАЦІЯ ВЕТЕРИНАРНОЇ СПРАВИ НА ПТАХОФАБРИКАХ

Тема лекційного заняття 1. Сучасний стан та напрямки розвитку птахівництва в Україні і світі.

Тема лекційного заняття 2. Типи утримання та технологія одержання продукції птахівництва в умовах промислового виробництва

Тема лекційного заняття 3. Організація ветеринарної справи на птахофабриках.

Змістовий модуль 2. ОСНОВНІ БАКТЕРІАЛЬНІ, ПАРАЗИТАРНІ ТА ВІРУСНІ ХВОРОБИ ПТИЦІ. ВАКЦИНОПРОФІЛАКТИКА У ПТАХІВНИЦТВІ.

Тема лекційного заняття 4. Особливості вакцинопрофілактики птахів.

Тема лекційного заняття 5. Моніторинг ринку імунобіологічних препаратів. Планування ветеринарних заходів у птахівництві.

Тема лекційного заняття 6. Основні бактеріальні та паразитарні захворювання у птахів

Тема лекційного заняття 7. Основні вірусні хвороби птахів.

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		
2		
...		

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Основні виробники в галузі птахівництва. Розміщення птахофабрик.	2
2	Технологія одержання продукції птахівництва	2
3	Загальні положення про облік. Порядок оформлення документів ветеринарного обліку на птахофабриках	3
4	Звітність у ветеринарній медицині. Механізм формування ветеринарних звітів на птахофабриках.	2
5	Моніторингові дослідження у птахівництві	2
6	Бактеріальні хвороби птиці	2
7	Вірусні хвороби птиці	2
	Всього	15

6. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		
2		
3		

7. Темі самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Світовий ринок м'яса птиці	5
2	Світовий ринок яєць	5
3	Комплектування і утримання батьківського стада бройлерів	5
4	Характеристика технологічних систем вирощування м'ясних курчат	5
5	Особливості організації ветеринарної справи на птахофабриках по виробництву м'яса птиці	5
6	Особливості організації ветеринарної справи на птахофабриках по виробництву яєць	5
7	Фактори що впливають на ефективність вакцинації	5
8	Визначення ефективності вакцинації	5
9	Поствакцинальні реакції	5
10	Медикаментозна обробка птахів	5
11	Особливості вакцинопрофілактики основних інфекційних захворювань птиці	5
12	Біологічні методи досліджень у птахівництві	5
13	Паталого-анатомічний та гістологічний метод діагностики захворювань птахів	5
14	Типи вакцин що використовуються у птахівництві	5
15	Особливості відбору крові у птахів	5
16	Ринок препаратів супроводу	5
17	Ринок кормових добавок	5
18	Особливості контролю санітарного стану птахофабрики	5
	Всього	90

8. ПРИКЛАД БІЛЕТУ ДЛЯ ВИЗНАЧЕННЯ РІВНЯ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ ТА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Кафедра епізоотології, мікробіології і вірусології

Факультет ветеринарної медицини

Спеціальність 211 – “Ветеринарна медицина”

Форма навчання: денна

Семестр 5 Курс _____

**ОС «Магістр»
ДИСЦИПЛІНА «ВЕТЕРИНАРНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ПТАХІВНИЦТВІ»**

Викладачі: Литвиненко В.М., Жуковський М.О.

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ			
ОС «Магістр» Спеціальність Ветеринарна медицина	КАФЕДРА ЕПІЗООТОЛОГІЇ, МІКРОБІОЛОГІЇ І ВІРУСОЛОГІЇ	БІЛЕТ № <u> 1 </u> з дисципліни «ВЕТЕРИНАРНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ У ПТАХІВНИЦТВІ»	«Затверджую» Завідувач кафедри _____ Мельник В.В. 5 травня 2023 р.
<i>Тестові завдання різних типів</i>			
1. Хто проводить ветеринарний нагляд в господарстві:			
1	Головний зоотехнік		
2	Голова правління		
3	Голова районної держадміністрації.		
4	Головний інспектор ветеринарної медицини району		

2. Який термін (в роках) потрібно зберігати журнали ветеринарного обліку після закінчення в них записів:

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь одним словом)

Правильна відповідь: три роки.

3. Кому безпосередньо в господарстві підпорядковується головний лікар ветеринарної медицини:

1	Керівнику господарства
2	Фельдшеру ветеринарної медицини
3	Зоотехніку
4	Завідувачу фермою

4. Розставте установи ветеринарної медицини у відповідності до їх призначення:

А. Лікувально-профілактична установа	1. Районна лікарня державної ветеринарної медицини.
В. Діагностична установа	2. Районна державна лабораторія ветеринарної медицини.
	3. Лабораторія ветсанекспертизи на ринках
	4. Дільниця ветеринарної медицини.

5. Який термін (в роках) потрібно зберігати журнали епізоотичного стану району (міста) після закінчення в них записів:

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь одним словом)

6. Основні завданнями служби ветеринарної медицини в молочних комплексах:

1	захист тварин від захворювання бруцельозом, туберкульозом, лейкозом (періодичні діагностичні дослідження у відповідності з діючими інструкціями)
2	відбирання та підготовка тварин для завезення в

	комплекси (відбирають здорових, добре розвинених тварин, досліджують їх на інфекційні та інвазійні хвороби, безпосередньо перед відправленням вводять антистресові препарати (глюкоза, аміназин, антибіотики))
3	попередження захворювання свиней колібактеріозом, набряковою хворобою, сальмонельозом, туберкульозом, аскаридозом та ін.
4	профілактика захворювань вим'я

7. Які з перелічених форм обліку в господарствах затверджені Держкомстатом:

1	журнал післязабійної ветсанекспертизи
2	журнал для запису протиепізоотичних заходів
3	журнал передзабійного клінічного огляду тварин
4	журнал для реєстрації хворих тварин
5	журнал для запису епізоотичного стану району (міста)
6	журнал загибелі тварин

8. Що таке ветеринарний облік:

1	це система реєстрації і віддзеркалення процесів розвитку ветеринарної справи, що відбуваються у ветеринарній медицині
2	це система реєстрації і віддзеркалення процесів розвитку ветеринарної справи, явищ і чинників, що відбуваються в державній, відомчій і приватній ветеринарній медицині
3	це система реєстрації процесів розвитку ветеринарної справи
4	це система реєстрації явищ і чинників, що відбуваються у ветеринарній медицині

9. Розставте ветеринарні документи у відповідності до їх призначення:

А. Облікові документи В. Звітні документи	<ol style="list-style-type: none"> 1. Журнал післязабійної експертизи продуктів тваринництва 2. Журнал реєстрації протиепізоотичних заходів 3. Журнал реєстрації хворих тварин 4. Звіт про заразні хвороби тварини 5. Звіт про ветеринарні протиепізоотичні заходи
----------------------------------------------	-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------

10. Розставити у відповідності до видів ветеринарного обліку:

А. Оперативний облік В. Поточний облік	<ol style="list-style-type: none"> 1. Журнал для запису протиепізоотичних заходів 2. Журнал обліку дезінфекцій, дезінсекцій, дератизації. 3. Журнал обліку виїздів спеціалістів ветеринарної медицини 4. Журнал реєстрації акушерсько-гінекологічних досліджень 5. Журнал реєстрації хворих тварин 6. Журнал обліку спирту 7. Журнал для запису епізоотичного стану району
-------------------------------------------	-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------

Контрольні питання:

1. Які особливості ветеринарного обслуговування птахофабрик?
 2. Який вводиться додатковий коефіцієнт переведення фізичного поголів'я в умовні для племінної худоби та племінної птиці?
 3. Які використовують показники для розрахунку кількості штатних одиниць?
 4. Назвати збудника НХ і перерахувати вакцинні штами НХ?
 5. Вказати основні патологоанатомічні ознаки НХ?
 6. Розповісти за лабораторну діагностику НХ, Особливості ранньої вакцинації НХ?
 7. Що таке індекс внутрішньocereбральної патогенності (ICPI)?
 8. Пояснити принцип вакцинації птахів проти НХ?
 9. Переваги та недоліки інактивованих вакцин при НХ?
 10. Безпека людей при роботі з інфікованим матеріалом за грипу птахів та ньюкаслської хвороби?
 11. Етіологія грипу птахів?
 12. Диференційна діагностика чуми та псевдочуми птахів?
 13. Особливості перебігу ІБК?
 14. Час та роль вакцинації проти ХМ?
 15. Описати методика визначення дати першої вакцинації проти ІБК?
 16. Назвіть методи введення вакцин в організм птахів?
 17. Переваги та недоліки введення вакцин з водою, перерахуйте фактори впливу на якість вакцинації з водою, Як проводиться контроль якості вживання вакцини?
 18. Розтлумачити поняття зрошування, спрей, аерозоль від розміру краплинки розчину, переваги та недоліки вакцинації спреєм?
 19. Розповісти про організаційні заходи при проведенні спреї вакцинації?
 20. Переваги та недоліки інтраокулярного методу вакцинації, назвати організаційні заходи при ін'єкційному методі вакцинації?
 21. Яке навантаження на одного спеціаліста ветеринарної медицини при розрахунку штатів (умовних голів)?
 22. Які ветеринарні об'єкти повинні бути в промислових тваринницьких комплексах?
 23. Хто проводить ветеринарний нагляд в птахівничих господарствах?
 24. На скільки захисних зон розподілена територія птахофабрик?
 25. Як називаються ізольовані одна від одної захисні зони, які розділяють територію птахофабрик?
 26. Які ви знаєте відмінності при ветеринарному обслуговуванні промислових комплексів у порівнянні із звичайними господарствами?
 27. Що таке ветеринарний облік?
 28. Хто веде облікову документацію на птахофабриці?
- 9. Методи навчання**
- Словесні (лекційний, пояснення, дискусія, інструктаж, бесіда);

- Наочні (демонстрація презентацій, фото відео);
- Практичні (лабораторна робота, практична робота, статистична обробка)

9. Форми контролю

- Поточний (опитування, тестування);
- Рубіжний (контрольна робота, реферат, модулі);
- Підсумковий (тестування, іспит).

10. Розподіл балів, які отримують студенти. Оцінювання студента відбувається згідно положенням «Про екзамени та заліки у НУБіП України» від 20.02.2015 р. протокол № 6 з табл. 1.

Оцінка національна	Оцінка ЄКТС	Визначення оцінки ЄКТС	Рейтинг студента, бали
Відмінно	A	ВІДМІННО – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90 – 100
Добре	B	ДУЖЕ ДОБРЕ – вище середнього рівня з кількома помилками	82 – 89
	C	ДОБРЕ – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	74 – 81
Задовільно	D	ЗАДОВІЛЬНО – непогано, але зі значною кількістю недоліків	64 – 73
	E	ДОСТАТНЬО – виконання задовольняє мінімальні критерії	60 – 63
Незадовільно	FX	НЕЗАДОВІЛЬНО – потрібно працювати перед тим, як отримати залік (позитивну оцінку)	35 – 59
	F	НЕЗАДОВІЛЬНО – необхідна серйозна подальша робота	01 – 34

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи $R_{\text{НР}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{НР}} + R_{\text{АТ}}$

11. Навчально-методичне забезпечення

1. Методичні рекомендації для самостійної роботи студентів факультету ветеринарної медицини ОС «Магістр» «Планування ветеринарних заходів» Ситнік В.А., Жуковський М.О. К.: ЦП "КОМПРИНТ" , 2022. 1,4 ум. Др. ак.

12. Рекомендовані джерела інформації

1. Недосєков, В. В., Шевчук, В. М., Ситнік, В. А., Хаунхорст, Е., Жуковський, М. О. (2019). Організація та економіка ветеринарної справи.
2. Закон України “Про ветеринарну медицину”, прийнятий ВР України 15 листопада 2011р.
3. Лабораторна діагностика та вакцинопрофілактика захворювань птахів: навч. Посіб. / Н.І. Бойко, Г.В. Бойко, В.М. Литвиненко, О.О. Напненко – К.: НУБіП України, 2017 – 551с.
4. Л.Є. Корнієнко, Л.І. Наливайко, В.В. Недосєков. Інфекційні хвороби птиці. – Херсон.: Олді-плюс, 2013. – 528 с.
5. Довідник ветеринарного лікаря. За ред. П.П. Достоевського та М.О. Судакова. _ К.: Урожай, 1990.
6. Ветеринарно-санітарні правила для птахівницьких господарств і вимоги до їх проектування. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0565-01#Text>
7. Патрева Л. С. Технологія виробництва продукції птахівництва : курс лекцій / Л. С. Патрева, О. А. Коваль. — Миколаїв : МНАУ, 2018. — 248 с.
8. Хвороби курей : рек. покажч. літ. / уклад. . І. А. Фисенко ; за ред. О. Г. Пустова, Д. В. Ткаченко. – Миколаїв: МНАУ, 2019. – 72 с.

Інформаційні ресурси

9. (<http://www.who.int>) Сайт ВООЗ
10. (<http://www.oie.int/en/animal-health-in-the-world/oie-listed-diseases-2011>) Сайт МЕБ.
11. Держпродспоживслужба України <https://dpss.gov.ua/>